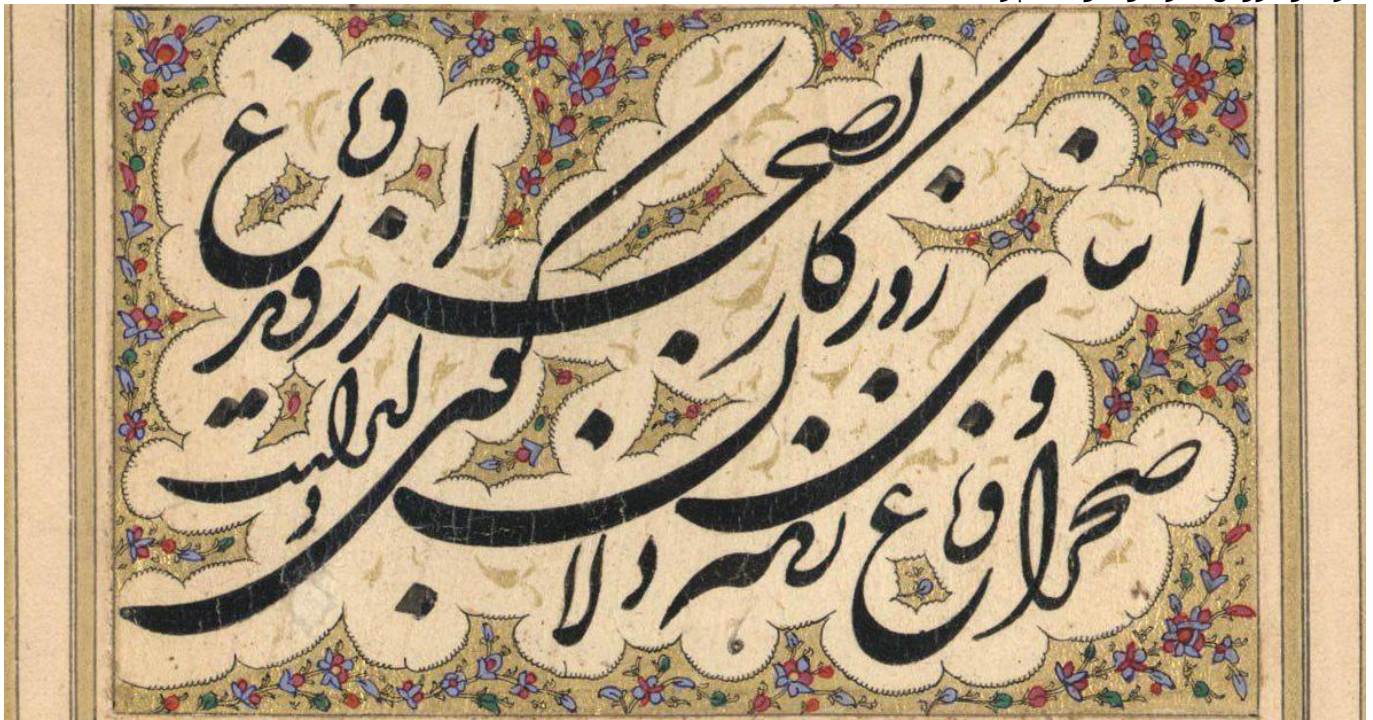

سرمایه گذاری در خط و خوشنویسی

7 مرداد 1396

تیم تخصصی آرتیبیشن در گفتگو با یکی از کلکسیونرهای مشهور ایرانی درباره چگونگی سرمایه گذاری در آثار خوشنویسی و خرید و فروش هنر خوشنویسی پرداخته است.

علیرضا کیاکاظمی یکی از مجموعه‌داران موفق و برجسته و از علاقمندان حوزه هنرهای سنتی و خوشنویسی و فرهنگ ایران است که سال‌های زیادی زندگی و سرمایه خود را صرف جمع‌آوری آثار فرهنگی و تاریخی کرده است، او آثار هنری ارزشمندی را به شکل‌های مختلف جمع‌آوری و نگهداری کرده است اما به طور مشخص و به صورت تخصصی در زمینه خوشنویسی و نسخ خطی فعالیت داشته و بخش عمده‌ای از دارایی او را **آثار خوشنویسی** تشکیل می‌دهد، وی در نگارخانه شمس که فعالیت بین‌المللی چشم‌گیری بر روی آثار خوشنویسی داشته است همکاری می‌کند و مجموعه‌ای نفیس از خطوط قدما مدت‌هاست که در اختیار دارد.

در گفتگویی که تیم تخصصی آرتیبیشن با ایشان ترتیب داد اطلاعات مفیدی را درباره سرمایه‌گذاری بر روی آثار خوشنویسی، نحوه خرید و فروش هنر خوشنویسی و مسائلی درباره تاریخ خوشنویسان دوره‌های مختلف ارائه داد، در بخش نخست این گفتگو به نکاتی درباره سرمایه گذاری بر روی آثار خوشنویسی پرداختیم:

آقای کاظمی از چه سالی به طور تخصصی شروع به جمع‌آوری آثار هنری کردید؟

بنده از سال 79 در حوزه هنرهای سنتی مخصوصاً خوشنویسی فعال بودم و علاقمند به جمع‌آوری آثار هنری شدم و اگر بتوانم گفت مجموعه‌ای از آثار قدما را تاکنون توانسته‌ام جمع‌آوری کنم.

برای سرمایه‌گذاری در حوزه خوشنویسی آثار قدیم باید چه نکاتی را در نظر گرفت؟

آن چیزی که در این سال‌ها در خصوص سرمایه‌گذاری در هنر، بر خیلی‌ها پوشیده نیست این است که قواعد سرمایه‌گذاری در این حرفه با تمام قواعد موجود در بازارها و بیزنس‌های مختلف متفاوت است و حتی رشد و رویدادهای اقتصادی این حوزه هم بسیار متفاوت و قابل مقایسه با سایر بیزنس‌ها نیست. چرا که به عنوان مثال اگر شخصی سرمایه‌اش را روی طلا و یا زمین صرف کند، قطعاً رشد و یا کاهش آن طبق یک عدد خاص و البته با ریسکی کمتر مواجه باشد اما اگر در هنر سرمایه‌گذاری کند یکباره ممکن است با رشدی ده برابر مواجه شود. البته که این امر را در ده سال گذشته شاهد بوده‌ایم و خود این مساله گواه این ماجرا و میزان تفاوت سرمایه‌گذاری در هنر و در سایر بیزنس‌هاست.

چیزی که در سرمایه‌گذاری در هنر خوشنویسی اهمیت دارد توجه به دو رویکرد مختلف سرمایه‌گذاری در سال‌های اخیر است، یکی سرمایه‌گذاری در حوزه گرایش‌های نوین خوشنویسی که جدیداً خیلی متفاوت‌تر از قبل بروز پیدا کرده است و در خاورمیانه خیلی جدی‌تر اتفاق افتاده است، همچنین در چین و آسیا خیلی متفاوت‌تر عمل می‌کند و یکباره رشد عجیبی را به همراه داشته است. در روند این تغییرات در هنر معاصر ایران هم بی‌تأثیر و مستثنی از این قضیه نبوده است، با این رشدهایی که داشتیم و با وجود برخی از بزرگان هنر معاصر که مدت‌ها سابقه کاری داشتند و کارهایی عالی ارائه داده‌اند اما در بازار درب‌های بسته ایران به رشد و جایگاهی که باید نرسیدند، اگرچه این هنرمندها هم بحدلله **هنرمندان** بسیار توانمندی بوده و هستند، اما بخشی از آنها در مارکت ورود کردند و بخشی از آنها هم هنوز کار و فعالیتشان به مارکت نرسیده است. البته باید در نظر داشت لزوماً هرکسی که در مارکتینگ موفق بوده باشد و یا هنوز به مارکت و عرضه هنرش به بازار ورود نکرده باشد، ملاکی برای تعیین اینکه هنرمندی بهتر یا ضعیف باشد نیست این تصور قطعاً غلطی است، ورود به عرضه بازار هنر بستگی به خوی هنرمند و حامیانش دارد که عده‌ای می‌توانند موفق عمل کنند و عده‌ای هنوز نتوانستند در مارکت موفق عمل کنند.

به هر حال بگذریم وقتی که این اتفاق در هنر معاصر روی داد و شاهد این رشد عجیب و غریب شدیم، سرمایه‌گذاران زیادی وارد این حوزه شدند و خود این حرکت و ورود به این سرمایه‌های مختلف، به موج این داستان کمک کردند. هنرهای سنتی هم در این داستان بی‌نصیب نبوده است و وقتی که تابلویی از هنرمند معاصر یک میلیارد و هشتصد میلیون به فروش می‌رسد، شخصی که یک قطعه از استاد کل میرعماد دارد، راضی نخواهد شد که اثر دور صفویه را با قیمت پایین به فروش برساند. البته باید توجه داشت که عموماً این آثار دست اشخاص و مجموعه‌دارانی است که متمول هستند و خیلی اصرار به فروش کار با مقدار کمتر از ارزش آن نیستند. به همین شکل این تأثیرات در خصوص **هنر خوشنویسی** گذاشته شده است. وجود این تغییرات مخصوصاً در ایران به دلیل وفور مخاطبان و علاقمندان هنر، خوشنویسی در ایران از جاهای دیگر گران‌تر به فروش خواهد رسید. شاید شما بتوانید در اروپا و حتی در حوزه خلیج فارس اثر خوشنویسی خوب ایرانی را ارزان‌تر بخرید اما در ایران این احتمال بسیار کم است. ارزش اثر خوشنویسی بعد از ورود به ایران به این دلیل که تقاضا زیاد است قیمت اثر بالا می‌رود، حتی گاهی دیده شده قیمتی که در اروپا به یورو به فروش می‌رسد در ایران دو برابر می‌شود. البته وقتی این اتفاق و رشد در هنرهای سنتی و خوشنویسی افتاد به طور موازی اقبالی در فروششان صورت گرفت و بعضاً افرادی تازه ورود اقدام به سرمایه‌گذاری در حوزه هنرهای سنتی نمودند.

حدوداً از چه دهه‌ای این اتفاق افتاد؟

شاید که اگر از سه سال پیش قیاس کنیم اعداد و ارقام یکباره رشد عجیب و غریبی داشتند، البته که باز عرض کنم این رشد به خود هنرمند بر می‌گردد، بعضی از **هنرمندان** ایران فارغ از میزان مهارتشان، به هر حال بیشتر مورد توجه‌اند و بعضی خیر... بسته به شهرت فرد، قطعاً اقبال موفقیت‌هایش در مارکت هم متفاوت است. همچنین بسته به شناخت وضع جامعه یک سری هنرمندانی داشتیم در حدود دور قاجار و صفوی، که از لحاظ هنری خیلی بزرگ هستند، اما در آن دوره چون نسبت به آنها و آثار خوشنویسی آنها شناختی نبوده، آثارشان آنطور که باید استقبال نشده، اما بعدها این زمینه ایجاد شده، فرد از طرق مختلف معرفی شده و یا از طریق زحمات پژوهشگران در قالب مقالات پژوهشی و کتاب، شناسانده شده است این پژوهش‌ها بسیار ارزشمندند و خیلی باعث تغییر در نگاه دیگران نسبت به هنر شده است. اگرچه ما رفرنسی از دور پهلوی به بعد نداشتیم و مرحوم بیانی- دانشمند هنرشناس و استاد دانشگاه تهران و بنیانگذار "انجمن حمایت خط و خطاطان"- زحمت خیلی زیادی کشیده بودند و رفرنسی را جمع‌آوری کرده بودند، مرجعی کامل که تقریباً تا به امروز کتاب ایشان جزو مراجع خیلی خوب بوده است. بعد از ایشان هم مرحوم فضائلی هستند که در دور بعد از انقلاب کار کرده‌اند، ما تقریباً این اتفاق را تا چند سال اخیر نداشتیم اما اکنون بعضاً پژوهشگرانی در این حوزه کارهای خوبی ارائه دادند که با کمک فضای مجازی این اطلاع‌رسانی‌ها انجام می‌شود و در نتیجه آن مخاطبان طبیعتاً رشد می‌کنند و به روز می‌شوند و به بهانه همین بعضی از دوستان و جوانترهایی که

وارد این حوزه می‌شوند به فاصله یکی دو سال واقعا اطلاعات بسیار خوبی را کسب کردند و این مساله به یاری همین منابع رخ داده است که طی یک الی دو سال این پیشرفت در شخص حاصل شده باشد، البته که قطعا باید یک استعدادی هم باشد و همینطور اطلاعات و اینکه **مجموعه‌دار** خود اهل مطالعه باشد، مجموع این عوامل و وجود آن امکانات خیلی زود مجموعه‌دار و سرمایه دار به شناخت در این حوزه برسد.

مقاله مرتبط: نگاهی به علل پیدایش خطاطی و روزهای آغازین خوشنویسی

اما باید ذکر کنم در بحث سرمایه‌گذاری این رشد که در هنرهای معاصر صحبت کردم در هنرهای کلاسیک و سنتی آن اعداد و ارقام و آن رشدهای نجومی وجود ندارند، اما شاید خیلی پلکانی این امر اتفاق افتاده باشد و شاید این اتفاق پلکانی با شیب ملایم تثبیت شده باشد.

در آینده فکر می‌کنید این روند چگونه پیش خواهد رفت؟

قطعا پیشرفت خواهد داشت البته بماند که در حوزه جعل چه اتفاقی می‌افتد، که بعضی افراد در این حوزه هم تولید و امرار معاش می‌کنند اما عملا سرمایه‌ای از این طریق تولید نمی‌شود.

بیشتر بخوانید: نقاشی‌خط یا خط نقاشی؟

فکر می‌کنید در دهه آینده، سرمایه‌گذاری بر روی آثار خوشنویسی قدما و آثار معاصر چه تفاوتی داشته باشد؟

اتفاقی که اکنون در هنرهای معاصر افتاده این هست که شاید بعضا اعداد و ارقام به قدری بالا رفته که خب شاید سرمایه‌گذاری در این حوزه سخت شده باشد، به عنوان مثال عرض می‌کنم شما اگر بخواهید روی یک آرتیست خوب امروزی سرمایه‌گذاری کنید، شاید نیاز به 300 میلیون تا یک میلیارد تومان اعتبار داشته باشید، اگرچه با این یک میلیارد اعتبار، شما می‌توانید یک اثر تمام و کمال خریداری کنید اما با همین یک میلیارد اعتبار 30 اثر خوشنویسی نفیس درجه یک نیز می‌توانید تهیه کنید طبیعتا خرید 30 اثر خیلی بهتر و کم ریسک‌تر خواهد بود، چرا که در این شرایط شما 30 اثر دارید. بنابراین سرمایه‌گذاری خردتر شده و به هر حال احتمال و درصد خطا هم کمتر خواهد شد، بخاطر اینکه گاه دیده‌ایم اتفاق افتاده که شخصی اثری خریده و در حراجی‌ها شرکت کرده و آنجا برچسب جعل به اثر خورده و بعدا هم مشخص شده که این اثر جعلی بوده است در این حالت عملا این اثر سوخت شده و وارد پروسه حقوقی می‌شود و کار به فرسنده اثر جعلی عودت داده شود، به هر حال احتمال بروز این اتفاق‌ها در یک اثر خب خیلی جدی‌تر از 30 اثر است و در 30 اثر هنری طبیعتا احتمال خطر در آن بسیار کمتر است. ممکن است از 30 اثر، دو الی سه اثر به مشکل بخورد که البته اگر خرید با کارشناسی باشه، هیچکدام به مشکل نخواهد خورد اما به فرض اینکه مشکلی هم پیش بیاید 2 اثر از 30 اثر شما سوخت شده و آسیبی به کل مجموعه شما وارد نمی‌شود.

بنابراین با این توضیحات خب باید در نظر داشت این هنرها هرکدام حرکت و رشد خودشان را خواهند داشت. علی‌رغم اینکه در حراجی‌های خارج از کشور مثل کریستیز و بونامز و ساتی و... وقتی خانج حراجی اعداد و ارقامی را اعلام می‌کند، اعداد و ارقام اعلام‌شده در این‌ها برای هنراسلامی این چند ساله رشد خوبی داشته و به هیچ عنوان حبابی نبوده و رشدی منطقی داشته، به عنوان مثال یعنی اگر یک قطعه زرین‌فام 50 هزار پوند یا 100 هزار پوند فروش رفت، این فروش واقعا در جای خودش ایستاده و به صورت حباب نیست در هر صورت این روند را می‌توان در هنرهای معاصر دید و مستند این امر را به

نمودار درآورد. هنر اسلامی اکنون در دنیا مدل‌وار قرار گرفته و چون هنر مرز ندارد و می‌توان دید که در خارج از کشور و در بسیاری از کشورهای اروپایی به آن علاقه ایجاد شده، بنابراین می‌توان به آینده سرمایه‌گذاری در هنر معاصر بسیار مطمئن بود؛ از جهتی هم همانطور که آثار نخبه و درج یک کمتر می‌شوند و کمتر در دسترس قرار می‌گیرند اگر روزی شما بتوانید مجموعه‌ای را پیدا کنید از ده هنرمند خوشنویس خوب صفوی یا ده هنرمند خوشنویس خوب قاجار که جزو سرشاخه‌های این رشته باشند قطعاً ده سال دیگر به این راحتی نمی‌توانید این آثار را پیدا کنید بنابراین سرمایه‌گذاری بر روی این نوع آثار هم کم از آن ندارد.

در بخش بعد ادامه بحث آرتیبیشن با ایشان پیرامون **خرید و فروش آثار خوشنویسی** خواهد بود...

برای خرید و فروش آثار خوشنویسی و سرمایه‌گذاری در هنر می‌توانید با **آرتیبیشن و مسئول مارکتینگ** آرتیبیشن در تماس باشید، آرتیبیشن به شما مشاوره می‌دهد تا بهترین آثار خوشنویسی را انتخاب کنید و سرمایه‌تان به بهترین شکل حفظ کنید.

برای دیدن و خرید آثار خوشنویسی **کلیک کنید**.

